

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 168

(Prot. Nr. 67, 6§)

2007. gada 5. decembrī

Par lietas neierosināšanu

Par SIA "ICO" 02.11.2007. iesniegumu Nr.2/02-11

Konkurences padome 06.11.2007. saņēma SIA „ICO” (turpmāk – Iesniedzējs) 01.11.2007. iesniegumu Nr.2/02-11 (turpmāk – Iesniegums) par iespējamām negodīgām SIA „Neste Latvija” (turpmāk – Neste) darbībām degvielas uzpildes stacijā Talsos 2007.gada novembra sākumā. Par tām pašām Neste darbībām Konkurences padome 27.11.2007. saņēma Iesniedzēja 07.11.2007. iesniegumu Nr.3/02-11 Talsu rajona padomei, kuru tā pārsūtījusi (vēstule Nr.170/2.1-6.1 (23.11.2007.)) Konkurences padomei likuma "Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās" 4.panta un 8.panta pirmās daļas 1.punkta noteiktajā kārtībā. Iesniedzējs uzskata, ka Neste negodīgas konkurences darbības izpaužas vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības cenu līmeņos, kā rezultātā Iesniedzējs nevar saņemt saprātīgus ienākumus un līdz ar to arī peļņu.

Ievērojot Administratīvā procesa likuma 5.pantu, Konkurences padome lūdza Neste skaidrot iemeslus par noteiktajām degvielas mazumtirdzniecības cenām degvielas uzpildes stacijā Dundagas ielā 1, Talsos (turpmāk – Talsu DUS) un iesniegt informāciju par degvielas izmaksām Iesniedzēja norādītajā laika periodā.

SIA „ICO” ir reģistrēta Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003242188, juridiskā adrese: Talsu iela 19, Dundaga, Dundagas pagasts, Talsu rajons.

Neste ir reģistrēta Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003132723, juridiskā adrese: Bauskas iela 58a, Rīga.

Izvērtējot Iesniegumā norādīto un papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta publiskajā datu bāzē¹ par izsniegtajām atļaujām naftas produktu mazumtirdzniecībai norādīto informāciju uz 29.11.2007. Iesniedzējs un Neste darbojas degvielas mazumtirdzniecības tirgū.

Atbilstoši Konkurences likuma 23.panta otrās daļas 2. un 3.punktā noteiktajam iesniegumā norāda dokumentāri pamatotu informāciju par pierādījumiem, kuri liecina par iespējamo pārkāpumu un uz kuriem pamatots iesniegums un Konkurences likuma normām, kuras, iespējams, ir pārkāptas. Iesniegumā norādīta informācija par Neste degvielas mazumtirdzniecības cenām Talsu DUS un Neste un SIA „Mažeikņu nafta” tirdzniecības nams” (turpmāk – MNTN) degvielas vairumtirdzniecības cenām 2007.gada novembra sākumā. Pēc Iesniegumā sniegtās informācijas Konkurences padome secina, ka Iesniedzējs par Neste negodīgas konkurences darbībām uzskata situāciju, kurā Neste degvielas mazumtirdzniecības cenas Talsu DUS ir zemākas par Neste un MNTN degvielas vairumtirdzniecības cenām vai Neste degvielas mazumtirdzniecības cenu un minēto vairumtirdzniecības cenu starpība ir pārāk maza. Iesniedzējs Iesniegumā nav norādījis Konkurences likuma normas, kuras iespējams ir pārkāptas. Iesniegumā dota norāde uz Neste negodīgas konkurences darbībām. Negodīgas konkurences aizliegumu regulē Konkurences likuma 18.pants. Konkurences padome 20.06.2007. lēmuma Nr.71² (turpmāk – Lēmums Nr.71) 8.2.punktā skaidro, ka „*Konkurences likuma 18.panta otrās daļas mērķis, ievērojot šā likuma 2.pantā noteikto, pamatā ir nodrošināt godīgu konkurenci starp savstarpēji līdzvērtīgiem konkurentiem, nepieļaujot negodīgas konkurences izpausmes. No šī viedokļa Konkurences likuma 18.pants nav piemērojams tādējādi, lai jebkādā veidā kavētu vai ierobežot efektīvu cenu konkurenci, t.sk., piemēram, aizsargājot tirgus dalībniekus, kas ir mazāk konkurentspējīgi, no to līdzvērtīgiem konkurentiem, kas ir konkurentspējīgāki. Līdz ar to, ciktāl tas attiecas uz savstarpēji līdzvērtīgu konkurentu rīcību, pati par sevi cenu noteikšana veidā un laikā, kādā to norādījuši Iesniedzēji, nerada Konkurences likuma 18.panta otrajā daļā noteiktās sekas – godīgas saimnieciskās darbības paražu pārkāpumu, ja vien nav pieļauta, kāda cita no Konkurences likuma 18.pantā noteiktajām negodīgas konkurences izpausmēm.*”

Turpat Konkurences padome skaidro: „*Tajā pašā laikā attiecībā uz tirgus dalībnieku, kuriem ir tirgus vara, rīcību pret tirgus dalībniekiem, kas ir mazāk ekonomiski (finansiāli) spēcīgi, un tās novērtēšanu, likumdevējs Konkurences likumā ir noteicis speciālus noteikumus, ar mērķi novērst konkurenci ierobežojošas darbības no šādu uzņēmumu puses sabiedrības un citu tirgus dalībnieku interesēs.*”

¹ Valsts ieņēmumu dienests: www.vid.gov.lv

² Lēmums Nr.71 (20.06.2007.), Latvijas Vēstnesis Nr.106 (04.07.2007.)

Tas, piemēram, jo īpaši attiecas uz aizliegumu dominējošā stāvoklī esošam tirgus dalībniekam tieši vai netieši piemērot negodīgas, respektīvi, netaisnīgas pirkšanas vai pārdošanas cenas.³”

Tādējādi, ņemot vērā iepriekš minēto, tirgus dalībnieka, kuram ir tirgus vara, rīcība, nosakot degvielas cenas veidā un laikā, kā to norādījis Iesniedzējs un tās ietekme uz konkurenci, būtu izvērtējama atbilstoši Konkurences likuma 13.panta 4.punktā ietvertajam dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumam un ievērojot atbilstošās Eiropas Savienības konkurences tiesības un to piemērošanas praksi.

Atbilstoši Konkurences padomes Lēmuma Nr.71 3.7.punktā noteiktajam Neste, Statoil un SIA „Lukoil Baltija R” (turpmāk – Lukoil) Latvijas degvielas mazumtirdzniecības tirgū atrodas kolektīvā dominējošā stāvoklī un šiem komersantiem ir tirgus vara Latvijas degvielas tirgū, kura rada tiem iespēju to izmantot konkrētajos reģionālajos tirgos arī tad, ja konkrētajā tirgū izvietotas viena vai divu oligopola dalībnieku DUS.

Lēmuma Nr.71 8.3.punktā Konkurences padome secina, ka Neste, Statoil un Lukoil noteiktās degvielas mazumtirdzniecības cenas vairumtirdzniecības cenu līmenī var norādīt, pie kāda vidējā degvielas cenu līmeņa konkurence var tikt ietekmēta un minētā lēmuma 4.punktā konstatē, ka „plēsonīgu cenu” analizē parasti vērtē noteiktās cenas attiecībā pret vidējām kopējām un vidējām mainīgajām izmaksām.

Izvērtējot Iesniedzēja norādīto un Neste pilnvaroto pārstāvju zvērinātu advokātu biroja „Lejiņš, Torgāns & Partneri” 26.11.2007. vēstulē iesniegto informāciju, Konkurences padome konstatē, ka Neste degvielas mazumtirdzniecības cenas Iesniedzēja norādītajā laika periodā nav bijušas zem mainīgajām izmaksām. Konkurences padome uzskata, ka Iesniedzēja norādītais laika periods, kurā cenas noteiktas, ir vērtējams kā īslaicīgs. Saskaņā ar ekonomikas teoriju cenas virs mainīgajām izmaksām nodrošina komersanta spēju pastāvēt tirgū īsā laika periodā, nodrošinot pozitīvu izmaksu un ieņēmumu struktūru. Neste pilnvarotais pārstāvis zvērinātu advokātu birojs „Lejiņš, Torgāns & Partneri” 26.11.2007. vēstulē norāda, ka Iesniedzēja norādītajā laika periodā „...Talsu DUS noteiktās degvielas mazumtirdzniecības cenas ir daļa no Talsu DUS atvēršanas kampaņas..”

Ņemot vērā augstāk minēto, īslaicīgo darbību raksturu un to iemeslus, nosakot degvielas mazumtirdzniecības cenas Talsu DUS Iesniedzēja norādītajā laika periodā, Konkurences padome secina, ka Iesniedzēja norādītās Neste darbības nesatur Konkurences likuma 13.panta 4.punktā noteiktā dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmes. Konkurences padome secina, ka, pastāvot konstatētajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, nav pamata ierosināt lietu uz Iesnieguma pamata par Konkurences likuma 13.panta 4.punktā noteiktā dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas un 18.pantā noteiktā negodīgas konkurences aizlieguma pārkāpumu Neste darbībās.

³ Konkurences likuma 13.panta 4.punkts.

Ņemot vērā minēto un, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu un 23.panta trešo daļu, Konkurences padome

nolēma:

neierosināt lietu uz SIA "ICO" 02.11.2007. iesnieguma Nr.2/02-11 pamata.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme